

COLO RJEVE INFORMACIJE

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA COLOR MEDVODE

Leto XVI.

JUNIJ 1987

11263360

Številka 6 (175)

Investicijska dejavnost v letošnjem letu

V letošnjem letu je za investicije in nakup osnovnih sredstev na razpolago le amortizacija, zato so vlaganja omejena predvsem na nakupe najpotrebnejše opreme, zaključevanje že v preteklih letih začelih investicij ter pripravljalna dela za nove investicije.

Kljub velikim težavam pri pridobivanju dovoljenj za postavitve nadomestnega objekta za porušeni šotor, smo konec aprila le pričeli z izgradnjo. Kot ste verjetno že informirani, smo poskušali dobiti dovoljenje pristojnih organov za postavitve montažne hale z istimi gabariti, da bi se izognili morebitnim novim presenečenjem v kakšni naslednji zimi. Kljub temu, da smo čistili kljuke na raznih mestih, od

občine do LUZ in še kje, nismo dosegli drugega, kot da smo zapravili precej dragocenega časa, v katerem bi nadomestni objekt v enaki izvedbi že lahko stal in bi bili izdelki že »na varnem«. Upravni organ je bil neomajen. Ker ni izdelan in potrjen zazidalni načrt za Medvode, je izključeno, da bi dobili dovoljenje za montažno halo pred izdelavo le-tega, to pa po naših izkušnjah pomeni 1–2 leti.

Nazadnje smo se odločili, da postavimo pač šotor, vendar z malo močnejšo konstrukcijo, ki naj bi zdržala take snežne obremenitve, kot so predvidene za naše kraje.

Konstrukcija je že postavljena. Gradbinec trenutno polaga strelovod, v času od 15. do 20. 6. je pred-

videna izravnava asfalta, v času od 15. do 30. 6. je predvidena montaža platna. Dela potekajo po planu. Predvidevamo, da bomo lahko z julijem izdelke že skladiščili, vendar brez notranje opreme.

Oprema skladišča bo definirana do konca junija in nabavljena do jeseni.

Kolegij je imenoval komisijo za proučitev skladišč in transporta. Komisija je pripravila predlog ureditve. Predlog je bil delno osvojen in sicer v smislu, da se iz lokacije Medvode v Presko preseli skladiščenje gotovih izdelkov široke porabe in industrijskih premazov. V Medvodah pa ostane skladišče za vojaški program, za izdelke, ki se (Nadaljevanje na 2. strani)

Investicijska dejavnost v letošnjem letu

(Nadaljevanje s 1. strani)

proizvajajo v Medvodah in zaloge za potrebe trgovine. Glede skladiščenja v Preski je potrebno predlog dodatno utemeljiti oziroma obdelati še novo varianto. Na osnovi tega bo sprejeta končna odločitev, ki bo podlaga za naročilo opreme za skladišče v Preski, vključno v šotoru.

Tudi v mešalnici se končno zaključuje investicija v I. fazo pnevmatskega transporta. Dela so že nekaj časa zaključena, smo v fazi odpravljanja pomanjkljivosti, ugotovljenih pri poskusnem zagonu dne 29. 5. 1987.

Pnevmatski transport je bil izvršen od trgalnega stroja do vseh dnevnih silosov — 9 kom. linije I, II in III. Ugotovljeno je bilo, da naprave funkcionirajo in da je največji problem tesnenje. Ne tesnijo niti filtri, ki so bili nabavljeni v tej fazi, niti filtri, ki so bili nabavljeni že v sklopu investicije v šaržarnici, ne tesni tudi pokrov na silosu za ročni vsip, priključek silosa na dozirni polž, dva silosa na spoju gumi del—jekljo.

Pomanjkljivosti bodo predvidoma odpravljene v juniju.

Še vedno pa je ostala nedokončana investicija v tekoči AFK in AMK. Kljub številnim urgencam Prva Iskra del še ni zaključila. Dokončali so pilotno napravo, medtem ko je pri AFK in AMK problem uvozna oprema. Po zadnjih podatkih je oprema prispela in bodo še v juniju nadaljevali z zaključnimi dela pri investiciji.

Dokončan tudi ni investicijski program za nabavo računalnika za vodenje procesa 7. reaktorske linije, katerega nosilec je SOZD Kemija, tako da je dobava le-tega v letošnjem letu vprašljiva.

Tankoslojni uparjalnik za regeneracijo odpadnih topil je montiran. Smo v fazi odpravljanja pomanjkljivosti, vendar bo zagon možen šele po usposobitvi parnega kotla. To pa bo predvidoma v septembru. Parni kotel je že v tovarni, za izvedbo instalacije je sklenjena pogodba z IMP, ki bo v kratkem pričel z deli.

Dobili smo dovoljenje izvršnega sveta za izdelavo lokacijske dokumentacije za ločitev kanalizacije na fekalno in meteorno vodo po zahtevah inšpekcijskih organov ter izgradnjo reciklažnega bazena za mešalnico. V kolikor bo lokacijska dokumentacija izdelana pravočasno, bo letos realizirana tudi izgradnja.

Naročili smo grelni komoro za sode, ki bo locirana ali pred ali v šaržarnici in bo predvidoma dobavljena do konca novembra. Taka komora že obratuje v Chromosu, v njej pa bomo lahko hkrati gredli 27 sodov.

V prvomajskih praznikih je bila izvršena zamenjava tlakov pred obratom v Rakovniku, v polnilnici lakov in razredčil ter ojačan podest v mešalnici.

V Medvodah obnavljamo na razvoju del fasade, ker smo zaradi zime dela prekinili. Žal se je pokazalo, da se v jeseni obnovljena fasada upravne zgradbe v smeri proti severozahodu in sicer najvišji del, na nekaterih mestih lušči. Na skupnem sestanku predstavnikov izvajalca gradbenih del, pleskarja ter našega razvoja, servisne službe in investicij, smo se dogovorili, da bo izvajalec fasado saniral po naših navodilih.

Zanesljivega vzroka odstopanja ni bilo možno ugotoviti, saj so bila zidarska dela kvalitetno opravljena in s strani našega gradbenega nadzora prevzeta. Barva sama ne odstopa, temveč zgornji sloj starega ometa, ki je zelo krhek. Tako je možni vzrok vpliv vlage, ki izhaja v zimskih mesecih iz notranjosti ali slaba priprava površin za pleskar-

ska dela ali pa še kaj drugega. Zanesljivo lahko trdimo le to, da do tega ne bi prišlo, če bi stare sloje barve v celoti odstranili in celo fasado na novo ometali, to pa bi bil seveda neprimeren večji strošek.

V Medvodah potekajo pripravljajna dela za sanacije in adaptacije raznih objektov (skladišča, stavbe, kjer je finančna operativna in drugo). S prvimi deli bomo pričeli v kratkem.

V drugem polletju nas čaka še mnogo dela. Poleg del, ki so predhodno navedena, bo potrebno pristopiti k različnim sanacijam na vseh lokacijah po zahtevah požarnega, sanitarnega in vodnogospodarskega inšpektorja (cisterne v Rakovniku, stare nadzemne cisterne v Preski, pretakališče ob železniškem tiru itd.) ter k nabavi najnovejših opreme za proizvodne in razvojne potrebe, pač v skladu z letnim planom in razpoložljivimi sredstvi iz amortizacije.

P. N.

Kratke novice

Sprememba višine povračil stroškov

Od 1. junija dalje veljajo naslednje višine povračil stroškov:

— cela dnevnicna nad 12 ur — 7.332 din

— polovična dnevnicna od 8 do 12 ur — 3.576 din

— znižana dnevnicna od 6 do 8 ur — 2.626 din

— stroški prenoč. z rn. v hot. B kat. — celotni stroški

— stroški prenoč. z rn. v hot. drugih kategorij — 5.590 din

— stroški prenoč. brez predl. rač. — 2.236 din

— kilometrina (za prevozeni km) — 90 din

— povračilo stroškov za prihod na delo in z dela, kjer ni možnosti prevoza z javnimi prevoznimi sredstvi — za km — 27 din

Zopet v ladjedelnstvu

Po nekaj letih »umilka« iz ladjedelnstva, se je »Colorju« ponovno posrečilo pridobiti posel na tem področju. Z ladjedelnico »3. maj« Rijeka smo namreč sklenili pogodbo o barvanju dveh ladij italijanskega lastnika, vsaka po 60.600 ton. Skupna količina barv za obe ladji je ca. 165.000 litrov.

Podpisana je tudi pogodba za dobavo barv za zaščito podvodnega dela za tri ladje tipa FRIGO norveškega lastnika (21.420 litrov barve). Dogovarjamo pa se tudi za izdelavo določene količine barv za štiri tankerje, ki jih bo v ladjedelnici Split barval »Juton«.

Seja DS SOZD

Delavski svet SOZD »Kemija« je na svoji seji dne 16. 6. 1987 obravnaval naslednje teme:

— poročila poslovodnega odbora SOZD za obdobje 17. 2.—8. 4. 1987;

— poslovne rezultate SOZD »Kemija« za prvi kvartal;

— obravnava in sprejem SaS o skupnem opravljanju razvojno-raziskovalne funkcije med SOZD »Kemija« in Fakulteto za naravoslovje in tehnologijo — VTOZD kemijsko izobraževanje in informatika;

— mnenje izvršnega odbora republiškega odbora sindikata delavcev kemične in nekovinske industrije glede zavrnitve pobude za vključitev DO »Tesnila« v SOZD »Kemija«;

— razpis člana poslovodnega odbora za finance in poslovno informatiko;

— obravnava in sprejem Pravilnika o izdajanju in urejanju glasila delavcev SOZD »Kemija« in imenovanje glavnega in odgovornega urednika glasila »Kemija«.

Srečanje z »Adria-Color«

Sindikatske delovne organizacije »Adria-Color« iz Splita načrtuje v septembru izlet v Slovenijo, kjer naj bi si ogledali tudi našo tovarno in se pomerili v kakšni sportni disciplini z našimi športniki. Upajmo, da ne bo ostalo le pri »načrtovanju«.

Pomoč Odru treh herojev

Mladinska skupina Odra treh herojev Pirniče je letos pripravila mladinski musical »Le po kom se je vrgel otrok«.

Ignico polno plesa in petja, šal na račun naših vsakdanjih težav, je republiški selektor uvrstil na festival otroških in mladinskih gledaliških skupin iz vse Jugoslavije, ki je bil v Ključu (BiH).

K predstavi je s skromno pomočjo pomagal tudi »Color«.

Stanovanjska gradnja v Medvodah

Končno le izgleda, da bodo dokončani trije stolpiči v Medvodah v Ulici k studentu. Stanovanje naj bi bila vseljiva ob koncu leta, v tem mesecu pa naj bi predvidoma sklepali pogodbe. Žal so pogoji nakupa izredno slabi, saj naj bi dosegla cena astronomskih 740.000 din/m² (štiriinosemdeset starih milijonov) in je vprašanje, kdo bo to sploh zmogel. Medvoške delovne organizacije se kljub temu pogovarjamo z investitorjem in banko o bolj sprejemljivih pogojih, ker je to pravzaprav edina večja družbena gradnja v zadnjih letih v Medvodah in je ne kaže zamuditi.

Prodaja v maju

V maju smo na domačem trgu prodali 2210 ton gotovih izdelkov, od tega 541 ton smol. Količinski plan je nekoliko pod planirano tonazo (95%), vrednostno pa je prekoračen za 9%. Skupno smo v letošnjem letu prodali za 12% več kot v enakem obdobju lani. V strukturi pa prodaja izgleda takole:

	ton	ali	%
Slovenija	965		44
Beograd	322		15
Zagreb	397		18
Sarajevo	212		9
Rijeka	238		11
Skopje	76		3

Določenih artiklov smo proizvedli manj, kot bi jih lahko prodali (poliestrske smole, samogoreča smola...). Zaloge so enake kot prejšnji mesec, starejše od 6 mesecev smo nekoliko znižali.

Ekipa za urejanje zunanjih površin

Po »dolgih« pripravih je v tem mesecu pričela z delom skupina za urejanje zunanjih površin v »Colorju«. Glede na to, da je naše okolje kar precej zanemarjeno, pričakujemo, da se bo z načrtnim urejanjem posameznih okolij le kaj premaknilo. Skupina, ki je v sestavi vzdrževanja in jo vodi Brane Škulj, naj bi skrbela za urejanje zelenic, dvorišč, parkirnih prostorov, ograj, napisnih tabel itd., skratka prispevala naj bi k lepšemu videzu naše tovarne. V skupini so predvsem delavci, ki zaradi zdravstvenih razlogov ne morejo več delati v proizvodnji.

UPOKOJILI SO SE...

Približna polovica leta je že za nami. Med tem časom so se uradno ali neuradno poslovili iz delovne sredine in se upokojili naslednji naši delavci:

IVANKA PETELINKAR

Pred skoraj tridesetimi leti je prišla z vprašanjem »ali me sprejmete na delo«. Začela je v skladišču, pralnici embalaže, polnilnici. Zaradi pridobljene invalidnosti (III. kategorija), je bila leta 1973 razporejena na dela pranje oblek in ostalega perila. Delovni pogoji niso bili najboljši, izboljšali so se s premetitvijo pralnice na lokacijo Medvode. Kljub vsem težavam, ki so jo spremljale, pa je še vedno polna življenja. V začetku letošnjega leta se je tudi uradno poslovila. Želimo ji, da se ji zdravje ne poslabša in da bo preživela drugo polovico življenja prijetno.

STANISLAVA VRHOVŠEK

je prišla v našo delovno organizacijo leta 1975. Zaposlila se je kot čistilka na lokaciji Medvode. Pred tem je že delala v osnovni šoli heroja Franca Bukovca Medvode. Ves čas je opravljala delo v popoldanskem času. Pri delu je bila vestna. Takoj, ko je izpolnila enega od pogojev za upokožitev se je tudi upokojila, kot pravi ji doma ne bo dolgčas. Dva vnuka pa jo tudi že čakata. Tudi njej želimo predvsem zdravja in da bi delala tisto, kar jo bo zadovoljevalo.

KRISTINA TEHOVNIK

je delavka, ki je več kot 30 let vztrajno premagovala težave. Leta 1956 se je zaposlila kot upravljalec in nakladalec na trovaljčniku. To delo je vsa leta uspešno opravljala. Pogoji pri delu so se izboljšali, tako, da upamo, da ni iztožila vseh sil. Želimo in upamo, da bo tudi drugo polovico življenja prijetno izkoristila.

Uspel referendum

Čprav je dogodek že nekoliko »osivel«, pa vendarle nekaj številčk.

Referendum za sprejem Pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje dohodka in čistega dohodka ter Pravilnik o osnovah in merilih za delitev sredstev za osebne dohodka in skupno porabo, ki je potekal 29. maja je uspel... Glasovalo je skoraj 90% upravičencev, od tega »ZA« 360 ali 53,97% in »PROTI« 233 ali 33,43% delavcev. Na volišču v Preski je bilo »za« pravilnik 169 delavcev, 151 pa »proti«. V Medvodah pa 191 delavcev, »za« in 72 »proti«. Ostale glasovnice so bile neveljavne, 60 delavcev (predvsem bolniška in dopusti) pa se glasovanja ni udeležilo.

I. K.

EVGEN FERFOLJA

je prišel v Color leta 1954. V tem dolgem času je šel skozi različne faze dela — od izdelovalca navadnih in specialnih barv, šaržerja do predelavca v šaržirnici. Kot predelavec se je seznanjal tako s človeškimi kot tehnološkimi problemi. Vse hudo pa človek res hitro pozabi, ostajajo mu le lepi spomini. Po 40 letih dela mu tudi odhod v pokoj ni težak. Kot je obljubil, bo še naprej rad prihajal občasno v firmo na kratek klepet, kjer se bo seznanjal z rezultati dela. Veliko prijetnih uric in da bi delal le tisto, kar ga bo veselilo.

JULIJANA LOČNIŠKAR

se je zaposlila v Colorju 1971. leta, pred tem pa je dobra štiri leta preživela v Tovarni celuloze Medvode. Delala je kot čistilka vse do leta 1984, ko ji je bolezen preprečila, da bi še naprej opravljala stoječe delo. Premeščena je bila v operativno pripravo dela, kjer je delala kot pripravljalec etiket. Glede na zdravstvene težave, ki jih ima, se je upokojila takoj, ko je izpolnila enega od možnih pogojev (55 let starosti). Želimo ji, da se ji zdravstveno stanje ne poslabša in da bo lahko uživala v jeseni življenja.

RUDOLF VRHOVŠEK

je prišel v Color leta 1960, pred tem je bil zaposlen v Jelovici v Skofji Loki. Zaposlil se je kot upravljalec hidravličnega trovaljčnika, nato nastavljalec strojev in končno upravljalec ribalnega stroja. Bil je priden delavec, naloge je opravljal vestno in po besedah obratovodje bo nastala vrzel. Izpolnil je enega od pogojev in se 31. 5. 1987 upokojil. Kot sam pravi ima doma vedno dovolj dela in če mu zdravje ne bo nagajalo bo delal tudi še naprej.

LJUBICA STAMATOVSKA

delavcem v Colorju skoraj nepoznano ime. Leta 1971 se je kot čistilka zaposlila v predstavništvu Skopje. Delala je polovični delovni čas. Tudi pri njej zdravje ni najboljšo in se je 6. 5. 1987 invalidsko upokojila. Želimo ji, da kljub načrtu zdravju opravlja delo, ki jo bo osebno zadovoljevalo.

Upokojencem se za dolgoletno delo in trud še enkrat zahvalujemo in jim želimo predvsem zdravja. Vabimo jih, da se še večkrat oglasijo v naših sredinah.

Upokojenci pa pravijo, naš po-zdrav je »NIMAM ČASA«.

M. B.

Rihard Pevec, varnostni inženir odhaja v zasluženi pokoj

Zbudite velikana!

Vedno je prijetno kramljati s človekom, ki se spozna na svoj posel, ki pozna tako sodelavce, kot tudi tovarno do vseh potankosti. Toda, malo težje je to, če človek odhaja, pa čeprav v zasluženi pokoj. Našega varnostnega inženirja Riharda Pevca smo zmotili doma, v želji, da nam pove nekaj o sebi, o tovarni, v kateri je preživel polnih 27 let.

»V Colorju sem pričel z delom 1. oktobra 1959 kot 171. delavec Colorja. Začel sem kot praktikant na vseh ključnih delovnih mestih od laboratorijskih del, preko pomembnejših proizvodnih opravil. Največ časa sem prebil v kuhinji lakov, kamor je bila takrat vključena tudi sinteza smol — tu je bila prava kuhinja. V mešalnici je bil bolj enostavni proizvodni proces, kjer ni bil potreben daljši staž. Po šestih mesecih sem bil imenovan za pomočnika šefa proizvodnje — kot izmenski vodja, z dopoldanskim in popoldanskim turnusom. Leta 1962 smo zgradili nov obrat v Rakovniku in sem bil imenovan za prvega obratovodja tega dislociranega obrata. Ko sem leta 1964 pričel s študijem na Višji tehnični varnostni šoli, sem bil vsak mesec po 14 dni odsoten, je bilo to za ta obrat neprimerno. Tako sem že leta 1965 bil postavljen na delovno mesto varnostnega tehnika — prvič poklicnega. Po tem letu sem pričel organizirati poklicno službo za varstvo pri delu in to delo opravljal do upokojitve. Vmes je bila triletna prekinitiv (1975—78), ko sem bil direktor splošnega sektorja«, je Riško preudarno pripovedoval!

Kot sam pravi, je bilo v tem času »morje« lepih reči vmes in nadaljeval:

»Meni se zdi zelo pomembno to, da sem bil prvi tehnično izobražen človek, ki je delal v proizvodnji (pred tem mi bilo nobenega ali pa so obupavali, odhajali iz tovarne...)

To je bila obrt, ne industrija. Vso proizvodnjo so vodili mojstri, ki so imeli strašen odpor do kvalificiranejših ljudi. Kasneje je ta odpor jenjavil s prihodom novih ljudi.«

Rihard Pevec je ob odhodu iz Colorja, poleg rednih službenih funkcij (varstvo pri delu, požarno varstvo, ekologija in SLO), opravljal še 9 samoupravnih funkcij, predvsem zunaj Colorja — od krajevne skupnosti do republiškega nivoja. Ves čas dela v Colorju je bil polno angažiran, saj ni samoupravne funkcije, katere nebi opravljal. Bil je predsednik delavskega sveta, sindikata, ZK, številnih komisij... Je prejemnik državnega odlikovanja Red zaslug za narod s srebrno zvezdo, s področja civilne zaščite ima vse stopnje značk, do zlate, v letu 1985 pa je prejel posebno odlikovanje za zasluge na področju SLO. Le na področju gasilstva, še ni prejel nobenega odlikovanja, čeprav je to veliko delal, tudi do republiških organov. Bil je tudi soustanovitelj našega glasila, s tvornim sodelovanjem pa pripomogel za redno izhajanje in sprotno obveščanje kolektiva.

»Ob odhodu v pokoj se vprašam, kaj lahko varnostni inženir naredi v svojem življenju, oziroma delovanju? Poglejte, ko sem prevzel delo, je bilo 11 % nesreč na leto, zadnja leta, oziroma že več let, pa se ta odstotek giblje pod 5 %, tudi 2,7 % smo že imeli. Če to preračunam, je pri 600 delavcih kar 30 delavcev več ponesrečenih v enem letu, v 10 letih je to 300 delavcev. Razen tega mi veliko pomeni to, da Color, ki dela s 100 in več strupenimi snovmi, doslej še ni registriral niti enega pravega poklicnega obolenja. To pomeni, da so bili ukrepi usmerjeni v preprečevanje

teh obolenj. Seveda pa to ni samo moja zasluga, ampak vseh, ker je vedno bil pozitiven odnos do varstva pri delu, predvsem pa do požarnega varstva.«

Delovna doba je odslužena, kaj sedaj?

»Odhod je za vsakega določen stres, vzbuja nostalgijo, vendar mislim, da se mora vsak na ta odhod dolgo vrsto let pripravljati. Veliko literature je napisane o tem in te sem se v veliki meri poslužil. Pričenja se novo obdobje — nekateri temu pravijo zadnja življenjska postaja — v resnici pa je to prvo obdobje v človekovem življenju, ko je popolnoma svoboden. Dejstvo je, da človeka spremljajo obveznosti od zibelke dalje, saj si ne more krojiti življenja po svoje. Kaj sedaj? Delal bom tisto, kar nisem mogel prej. Ogromno je neprebranih knjig, ogromno nenabranih gob, številnih rož še ne poznam... Stik s kolektivom ostaja — v krog gasilcev bom še vedno rad zahajal...«

Ko je našemu sogovorniku mlajša kolegica očitala, da so starejši krivi za sedaj nezavidno stanje, ji je odgovoril: »Za prekomerno zadolževanje me ni nihče vprašal, torej tu nimam nobenih »zaslug«. Imam pa delček zaslug, da je v Colorju nastalo še 500 delovnih mest, enega med njimi si lahko zasedla tudi ti!«

»Menim, da je Color rasel v velikana — do pred zadnjimi desetimi leti. Pred desetimi leti so se izvršile take organizacijske in kadrovske spremembe v Colorju, da je ta velikan »zaspal«. Želim samo to, da bi novo vodstvo tega velikana zbudilo,« nam je še navrgel ob koncu razgovora.

Srečno in veliko zdravja, Riško!!!

Nevarne snovi

4. VNETHLJIVE TRDNE SNOVI

Med nevarne snovi prištevamo tiste vnetljive trdne snovi, ki

- se vžgejo z relativno majhnim virom vžiga (lahko vnetljive),
- se vžgejo same od sebe (samovnetljive),
- v stiku z vodo razvijajo vnetljive pline.

Da se neka trdna snov vneme, ji moramo dovesti toliko energije (segreti), da začne oddajati zadostno količino vnetljivih plinov. Ti plini se vžgejo in oddajajo energijo (toploto). Če je te energije dovolj za nadaljnje razpadanje trdne snovi, bo ta snov gorela naprej.

Kako vnetljiva je neka trdna snov, je odvisno tako od njene kemijske sestave, kot tudi od oblike oziroma fizičnega stanja. Ni namreč vseeno, ali je neka snov v velikih kosih, tankih lističih, ali v prahu. To trditev je mogoče lepo pojasniti z lesom. Vsi vemo, da debelega polena, deske, trama ne moremo zakuriti z vžigalico, temveč za to potrebujemo precej večji plamen, to se pravi več energije. Poleno torej ni lahko vnetljivo, je pa vnetljivo.

Če to isto poleno nacepimo na drobne treske, ali ostružimo v tanke lističe, bomo te lahko vžgali z vžigalico in bodo goreli sami naprej. Les v taki obliki je lahko vnetljiv.

Če bi isto poleno zbrusili tako, da bi iz njega dobili lesni prah in ga pihnil skozi odprt plamen, bi lesni prah zgorel v hipu, oziroma bi celo nastala eksplozija.

Lahko gremo pa v nasprotno smer in poleno namočimo (impregniramo) z neko negorljivo snovjo. V tem primeru bomo dobili težko gorljivo oziroma samogorečo snov.

Lep primer, kako oblika snovi pogojuje njeno vnetljivost, so tudi razne kovine, npr. magnezij. Večjega kosa magnezija ne moremo zažgati z majhnim virom vžiga. Če pa imamo tanke Mg lističe, opilke ali prah, jih lahko vžgemo z vžigalico in bodo burno zgoreli in pri tem sproščali veliko energije — zelo visoka temperatura.

Seveda imamo še celo vrsto lahko vnetljivih trdnih snovi: bombaž, celuloza, papir, razna umetna vlakna, alkalijske kovine (Na, K), fosfor.

Samovnetljive snovi so tiste, ki imajo to sposobnost, da se ob določenih pogojih začnejo same segrevati. Ko se taka snov segreje do vnetišča zagori s plamenom, če je le dovolj kisika.

Vzroki za samovžig so lahko kemijski (premogov prah, mastne krpe, Na, K, beli fosfor...) ali biološki (slama, detelja...).

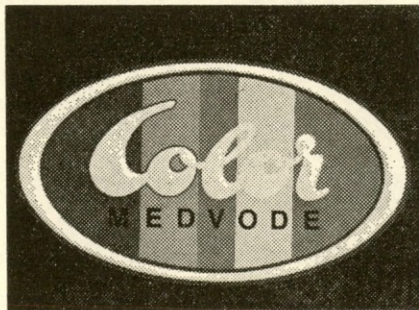
Malo podrobneje bom skušal opisati samovžig mastnih krp.

Če prepojimo kos tkanine z nekim rastlinskim oljem ali še bolje s firnežem, smo tej maščobi močno pove-

čali površino, ker smo jo iz posode z majhno oksidacijsko površino nanesli na veliko število tekstilnih vlaken, ki imajo vsa skupaj zelo veliko površino. Nenasičene maščobne kisline bodo prišle na veliki površini oziroma v tankem sloju v stik s kisikom, ker radi oksidirajo, se bo to tudi zgodilo. Pri oksidaciji se sprošča toplota. Dokler bo ta namaščena tkanina obešena oziroma razgrnjena, se bo ta toplota lahko odvajala in ni nevarnosti, da bi prišlo do pretiranega segrevanja. Če pa to isto tkanino zmečkamo v kepo in jo nekam odvržemo, bo oksidacijska površina še vedno velika (kisika je dovolj v tej kepi), torej bo oksidacija potekala, razvijala se bo toplota. Površina za odvajanje toplote pa se je močno zmanjšala. Ker je tako tkanina, kot tudi maščoba slab prevodnik toplote, se toplota ne more sprosti odvajati. Začne se kopičiti v sami tej kepi. Vsled tega temperatura narašča in ko doseže vnetišče maščobe, se bo ta vžgala. Popolnoma vseeno je, če je tkanina gorljiva ali ne, ker služi v tem primeru samo za povečanje oksidacijske površine.

Namesto opisanega primera s tkanino, si lahko zamislimo kot sredstvo za povečanje površine tudi prah (pigment, polnilo). Z oljem ali firnežem prepojen prah lahko ravno tako povzroči vžig. Kdor ne verjame, naj vpraša starejše šaržerje ali delavce iz kuhinje lakov.

(Nadaljevanje v naslednji številki)

Tekaška pomlad

Muhasta pomlad, ki se je letos vlekla od aprila preko maja v junij, zunanjim športnim aktivnostim res ni naklonejna. Tekači sicer ne veljajo za posebno občutljive glede vremenskih vplivov, vendar se je marsikdaj težko spraviti ven v vlažno resničnost, ko se na copate prijemljejo blatne cokle in si po teku le še za v pralni stroj.

Težko bi dokazovali, da je za pomanjkanje tekačev v Colorju vzrok izključno vreme. Spomin še seže na-

zaj v zgodnja osemdeseta, ko je redno tekalo po medvoški okolici več deset Colorjevcev od mladih do starih. Zdaj pa kot bi izumrli, se te vrste rekreacije oklepa le še peščica najbolj trmastih. Tekov pa je vsako leto več!

Ljubljana — partizanski marš trojk (28 in 14 km) — cilj pomladanskih priprav. Letos le po ena ženska in moška ekipa pod našo zastavo. Dekleta v stari zasedbi z rekonvalescentko dve Ani in Stanka, fantje pa brez standardnega člana Francelj, Pavle in Roman, ki gre uspešno po očetovih stopinjah. Uvrstitev nekaj slabša od lanske, vendar še vedno solidno.

Trzin — 12 km po Rašici, šlo je za ekipno uvrstitev. Lani zmaga, letos kljub okrnjeni ekipi drugo mesto, med veterani pa letošnji petdesetletnik Pavle spet odličen.

Mojstrana — 14 km po triglavskem narodnem parku — tek treh dolin pod našim očakom: Vrata, Kot in Krma. Vzponi in spusti, proga za dobro pripravljene sladokusce. Udeležba treh moških tekačev: Francelj in med dekleti 2 Ani.

Tek okrog Šmarne gore je posvečen krajevnu prazniku, duša organizatorja je naš sodelavec Jože. Udeležba je bila letos zaradi dopoldanskega dežja skromnejša, vendar tega ne bi mogli trditi za kvaliteto, ki je bila slej ko prej na višini. Tri dekleta so tekla za raznobarvno ekipo: Stanka, Anica in Dragi, ki je porabila 52 minut za 12 km in osvojila tretje mesto, kakor tudi Pavle med veterani nad 45 let. Pavle je kot vino — vedno boljši. Podpisani v kategoriji 30—45 let kljub želji ni dosegel vidnejše uvrstitve. Le-to je odtehtala zavest, da je pivo po teku še vedno odlično in da brez treninga pač ni čudežnih rezultatov.

Pred nami so teki po Rašici, okrog Bohinja, tek v Mirni peči, v Smledniku, Kokrci, itd.; dovolj jih bo za vsakega.

ef

VSJA, KI SE SE NISTE ODOLOČILI KJE BOSTE PREŽIVILI LETOŠNJE POLETNE POČITNICE, KOMPAS JUGOSLAVIJA DANES PREDSTAVLJA

POČITNICE V KOMPAS KLUBIH

POČITNICE, KI OBLJUBLJAJO POLEJ SONCA IN MORA JE VELIKO VEČ - OD ŠPORTA, ZABAVNEGA PROGRAMA, DRUŽBNIH VEČEROV S PLESOM IN IGRAMI, POSEBNEGA PROGRAMA ZA OTROKE Z VARNOSTM IN SOLO PLOVANJA PA SE MARŠKAJ ...

KOMPASOVO MALO MESTO SUTTVANBRAC
o 7 ali 14 dni o polni penziji o od 89,000 din dalje brez prevoza o od 122,500 din dalje z letalom o

KOMPASOVO VELO MESTO o VIS IN KEMIZA
o 7 ali 14 dni o polni penziji o hotel ali zabavne sobe o od 65,100 din dalje brez prevoza o od 102,000 din dalje z letalom o

KOMPASOVO ŠPORTNE KLUBE o NEVALJAPAG
o 10 dni o polni penziji o zabavne sobe o od 106,000 din dalje brez prevoza o od 121,000 din dalje z avtozanim prevozom o

KOMPASOVO PLANŠKI KLUBI o ROKLA
o 3 ali 7 dni o polni penziji o hotel ali bungalov o ugodne cene o letni prevoz o 3 ali 7 dni o polni penziji o hotel ali bungalov o ugodne cene o letni prevoz o

VEŠ DODATNE INFORMACIJE po telefonu 221 - 147 f

PRAVDE PA SREJEMALO VEŠ KOMPASOVE POSLOVALNICE .

GROSS VENEDIGER

Rana ura, slovenskih fantov grob! Med njimi sta bili tudi dve dekleti, saj se za obisk tujih krajev spodobi, da smo zastopani kompletno.

Sonce v »Moji deželi« še ni vzšlo, ko se je devet zaspanih postav motovillilo v zgodnjem jutru solidarnostne sobote okrog starega Colorja. Na sončni strani Alp je hripav petelinov glas oznanjal lep dan. Res lep, da ne omenjamo železodčnih težav, ki jih niso ublažili niti prijazni obmejni možje obeh sosednih držav.

Dve raketi proizvodnja CZ Kragujevac in rdeča strela iz IMV sta porušili spokojnost zgodnjega jutra že daleč v osrčju Tirolske. Lienz — ljubko mesto, obdano z vseh strani z gorami, nad katerimi pa Dolomiti, najbolj izstopajo. Trgovine še previdno zaprte, banke do ponedeljka tudi, le redki lokalci ponujajo svoje tople zavetje — tako zgodnji smo bili, kajti župan se pač ne pusti presenetiti. Ker je bilo časa kar naenkrat preveč, smo se pobrali s prijazne prestolnice dokaj kasno. Ovinki in klanci so nas vodili vse bolj pod osrčja najvišjih vrhov Glocknerja, Geigerja, Venedigerja. Zadnja postaja je bila v Hinterbichlu, kje drugje kot v prijazni kmečki krčmi s prijazno lastnico in brhko kelnerico. Dan se je prevesil v drugo polovico, ko so stroji made in YU hrumeli po razdrapanem kolovozu, prepreženem s potoki talečega se snega strmo navkreber vse do zatrepne doline. Nato pa kramo ven, smučič na nahrbtnike. Le-te pa na hrbet in marš navkreber do prve Johann's hütte nekje na 2000 m. Snega je bilo vedno več, planjave zalite z večnim ledom in svežim snegom pa vse širše in predvsem daljše. Pametni so potegnili na svetlo zvito pripravo, ki se ji reče pes (ne laja in ne grize) in jo kot selotejp

prilepili na drsno ploskev smučič in lepo hop-hop po strmini navzgor. Oni drugi pa manj hop-hop lepo »langsam« v potu svojega obraza s smučmi na hrbtu in jezikom nad koleni tudi navzgor. No, do večera smo bili vsi v koči, ki se imenuje po znanem tirolskem slikarju Deffreggerju. Prijazno nas je postregla simpatična v. d. oskrbnica, ki ji je družbo delal že na prvi pogled manj simpatičen orjaški ovtar.

Večer je minil v koncertu slovenskih, avstrijskih in nemških narodnih, ob spremljavi virtuozna na štiristrunski kitari — Iva. Avstrijske so prepevali mladi smučarji s Pinzgana — pokrajine pri Stuttgartu, ki slovi po pasmi dobrih mlekarič.

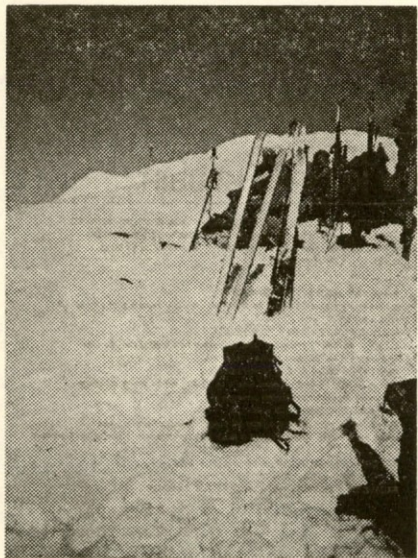
Zaspali smo pozno, vendar če piva ne bi zmanjkalo, bi se spravili še kasneje.

Jutro ni obetalo nič dobrega. Kamor si pogledal, vrhovi ožarjeni z zlatom, sneg je modro odseval, na nebu pa zamolkla modrina.

Kar težko se je bilo odpraviti in zakoračiti v celec. Do vrha je bilo še dobrih sedemsto metrov navpik ali nekaj kilometrov poševno. Proti vrhu je že višina pokazala svoje zobe, pa prediralo se je tudi. Končno še zadnji metri čez vršno opart in križ odet v živje. Globoko v dolini pod nami si slutil pomlad, tu gori na skoraj 3700 m pa narava komaj kaj menja svoj obraz.

Zdaj nas je čakalo le še tisto, po čemer smo v bistvu hrepeneli — spust v dolino. Tu besede utihnejo, to je res treba doživeti. Človek bi čas ustavljal, saj se zaveda, da z vsakim trenutkom doživlja postaja preteklost. Res, vendar vtikana v spomin, skrita v kamrici, ki hrani le tisto najlepše, najdragocenejše.

ef

COLOR 6

IZVRŠLJIVI SKLEPI DISCIPLINSKE KOMISIJE

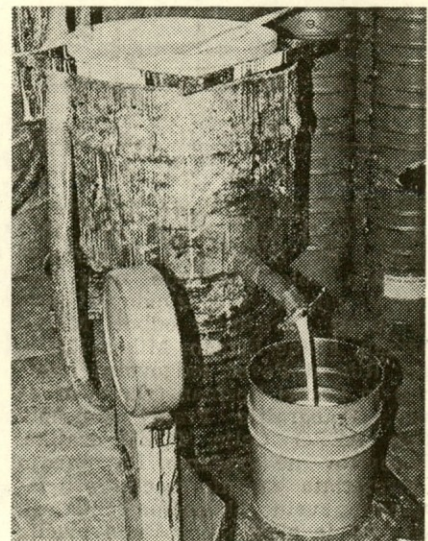
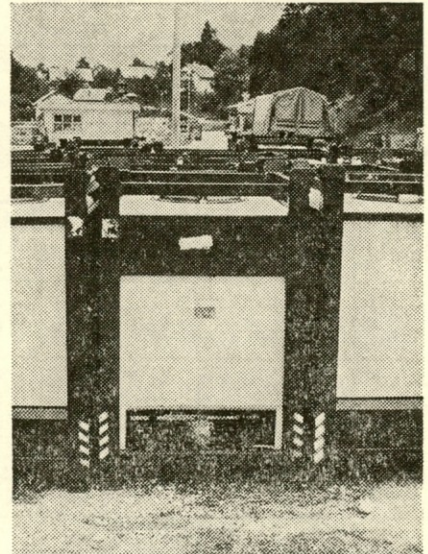
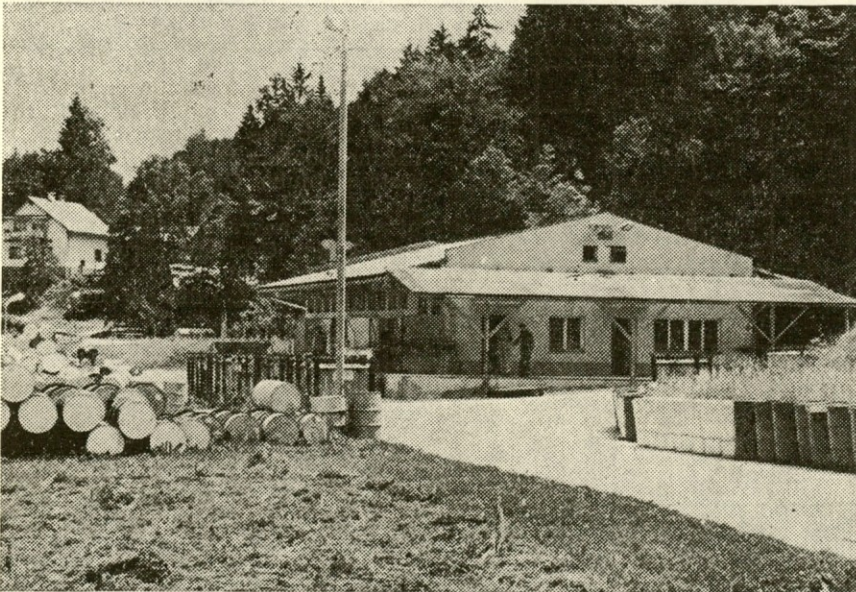
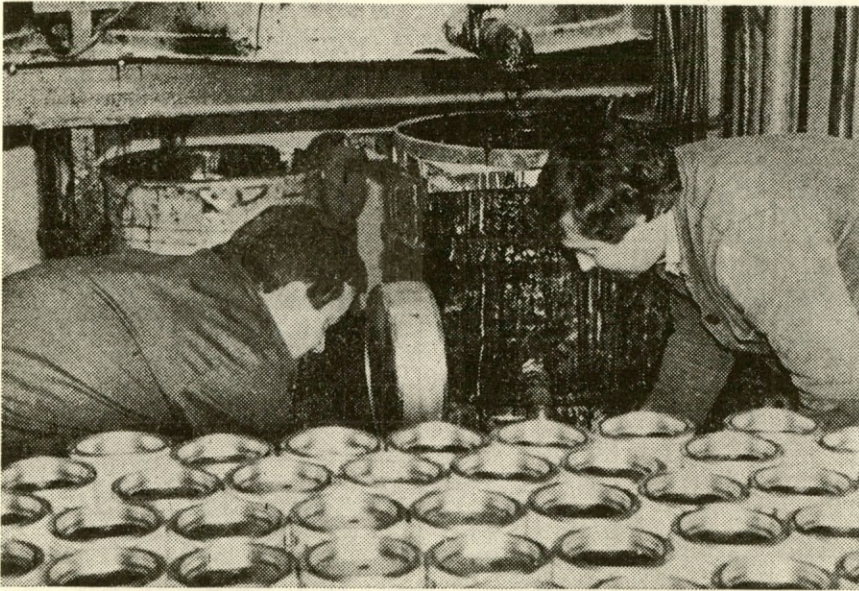
Alojz MUREN, na delih in nalogah izdelovanje premazov in bil že v postopku, je odgovoren, da je bil 25. 2. 1987 močno vinjen na delu in je s tem storil hujšo kršitev delovne obveznosti po 4. točki 42. člena pravilnika o disciplinski in odškodninski odgovornosti. Za navedeno kršitev mu je bil izrečen ukrep **PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA** s pogojnim odlogom izvršitve za dobo 12-ih mesecev.

Ker je delavec storil hujšo kršitev v času pogojno odložene izvršitve najstrožjega ukrepa, bi lahko komisija odločila, da se pogoj preklicuje in že izrečeni ukrep izvrši. Za tak sklep se komisija ni odločila, kljub temu, da je bil delavec za

tovrstno kršitev že večkrat v postopku. To pa zaradi tega, ker je upoštevala, da se je delavec odločil za zdravljenje alkoholizma, ki do sedaj poteka zadovoljivo.

Glede na vse okoliščine, še zlasti pa, da bi izvršitev najstrožjega ukrepa lahko negativno vplivala na sam potek zdravljenja in nadaljnjo rehabilitacijo, je komisija izrekla sicer najstrožji ukrep, vendar s ponovnim odlogom izvršitve. Ob izreku ukrepa je bil delavec izrecno opozorjen, da mu je s tem dana zadnja možnost spremeniti odnos do dela in se rešiti zasvojenosti, če pa tega ne bo upošteval in ponovno kršil delovne obveznosti, se bo ukrep brez milosti izvršil.

S kamero v Rakovniku

NAGRADNA KRIŽANKA

Žreb je odločil

UNIVERZIJADA '87
8-19. 7. 1987. ZAGREB
JUGOSLAVIJA

I. ČERKA ABCEDE	ČLAN AKADEM.	TOV. MES. IZDELKOV NA REKAT.	KONEC POLOTO.	SPOLNOST	PRIIMEK D.L. IGRAL IVO
IME SHUČ. ZAJC			OSEBNI ZAJMEK		
ANTON VIDMER			ŽVEPLO		IZDELKOV. KOPIT
DRSTEKOV					
AVKA SAMOGL.			IVANA KOBILICA		
			L. SAMOGL.		
OTROČKA PIDRKA					
OBOROŽ. TATVINA					
URAN	M. IME	LOKAL IZOBILJAN SEV JELEN		ANTONOH POKRAJ. PREBIV. AZIJE	
NIS		MLAKA KALIJ			SAMOGL. I. IME
GLADNO DELO			MUSLIM. M. IME DEL TROBENTE		
OS. ZAJMEK		ŽVEPLO PRILOGA JELU	ŠOLSKE POTREBS. KOŠARKE CIBONE		
M. IME		KRAJ. SKUP. ANTON VOVK	JUŽ. APE. REPUBL. 10. ČERKA ABCEBE		
LJUBIT. ROMANTI KE					DUŠEK PARADIZ
POLEG			DOLGOB. PAPIGA NIKO OBLAK		
ITALIJA	I. ČERKA ABCEBE NEHČIJA	ANGEŠKI BLINJEVI		ANSTRIDE LITEL	SPANIDA
REČNI OTOK		OKOLICA			

NAGRADNA KRIŽANKA

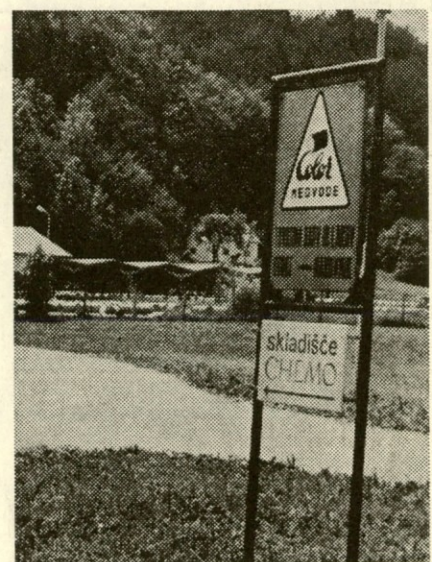
POREKLA IMENA	VRETA TRAVNAR MUD	I	ITALIJA	VOCUR PRIB	S
	*P	Q	R	V	I
	*M	A	J		D
NEKRAJ	V	E	D	R	E
DRUŠTA	E	V	E		
ZARADK IZNOSI SEKUNDE	N	R	A	V	I
	K	O	J	R	
ČRNOGL. SIF	K	ČERNA	ČERNO PLUG	IZL. BOK KUPITRE	I
					S
BEŠKOP	R	A	R	I	T
M. IME	I	V	A	N	S
IZDELKOV VRETE	Ž	A	L	O	S
SEVKA	N	O	V	I	R
ČERNO	A	G	A	R	E
SIFU BETON	G	O	S	T	E
ZAVRATA TY KRAJINA	O	R	I	O	N
REČI	R	A	R	A	N

Za nagradno križanko iz prejšnje številke glasila smo prejeli 43 rešitev. Žrebanje smo tokrat izvedli v računovodskem sektorju. Komisija v sestavi Ljuba Glavina, Anica Luštnik in Helena Pintar je za dobitnika prve nagrade 1.000 din izžrebala Draga Goričana, drugo nagrado 600 din prejme Stanka Kavčič, tretjo nagrado 400 din pa Anica Pevec.

Izžrebancem bodo nagrade izplačane po izjdu glasila.

Čestitamo!

AQUALES

Premajhni ter zastareli oznaki v Rakovniku...

COLORJEVE INFORMACIJE številka 6 (175) leto XVI, junij 1987. Izdaja jih organizacija združene-ga dela Color Medvode, vsak mesec v nakladi 850 izvodov. Glasilo ureja uredniški odbor: Marko Ažman, Frane Erman, Milena Kržin, ing. Rihard Pevec (odgovorni urednik) in Franci Rozman (glavni urednik). Fotografije Franci Rozman. Tisk AERO Celje, TOZD grafika. Rokopisov ne vračamo. Po mnenju Sekretariata za informacije pri Izvršnem svetu Skupščine SRS št. 421-1/72 je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Med reševalce s pravilnimi rešitvami bomo z žrebom razdelili tri nagrade:

- 1. nagrada 1.000 din
- 2. nagrada 600 din
- 3. nagrada 400 din

Izrezke z vpisano rešitvijo pošljite v kadrovsko-spolni sektor z oznako »Nagradna križanka«.

Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo prispele do 10. julija 1987. Vsakdo lahko sodeluje le z eno križanko. Obilo sreče!